

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VADOVYBĖS APSAUGOS DEPARTAMENTAS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2004 m. gegužės 10 d. Nr. 1030-34-56

Vilnius

Audituojamas subjektas – Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas), adresas Pamėnkalnio g. 21/4, Vilnius. Identifikavimo kodas – 8863972. Vadovybės apsaugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos yra Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui tiesiogiai pavaldi ir atskaitinga valstybės teisėsaugos įstaiga, kurios paskirtis – užtikrinti saugomų asmenų apsaugą nuo kėsಿನimosi į jų gyvybę ir (ar) sveikatą, saugomų objektų apsaugą. Finansinis auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V.Budriūno 2003 m. gegužės 09 d. pavedimu 1030-34.

Audito užduotis

Nustatyti, ar Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2003 metų finansinėse ataskaitose pateikta išsami, teisinga ir tiksli informacija, ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Ataskaita apima tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus parengta Valstybinio audito reikalavimų nustatyta tvarka.

Audituojamu laikotarpiu Vadovybės apsaugos departamentui vadovavo Raimundas Kairys, Finansų skyriaus vedėja dirbo Marijona Vairienė.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Valstybės kontrolės finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V.Budriūno patvirtintą planą. Audituotos sritys: išlaidų sąmatos ir asignavimai, darbo užmokestis, ilgalaikis, trumpalaikis turtas ir atsargos, kitos išlaidos darbams, prekėms ir paslaugoms.

Ištirta vidaus kontrolės aplinka. Tam, kad būtų sumažinta audito rizika, ištirta vidaus kontrolė mokėjimų, pinigų banke ir kasoje, įsiskolinimų, gautų sumų, ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų, pirkimų apskaitos srityse. Siekiant įgyvendinti atliekamo audito tikslus, buvo atliktos savarankiškos (detalios) procedūros pagal audito programas, kurios sudarytos darbo užmokesčiui, ilgalaikiam, trumpalaikiam turtui ir atsargoms, kitų išlaidų apskaitos sritims.

2003 m. finansinės veiklos rezultatai

Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos vykdomai programai – Lietuvos Respublikos vadovybės ir oficialių svečių apsaugos vykdymas – buvo skirta asignavimų 16 195 tūkst. Lt, gauta 16 186,7 tūkst. Lt, 0,04 % arba 7,3 tūkst. Lt mažiau. Įstaiga padarė 16 186,7 tūkst. Lt kasinių išlaidų ir 16 250 tūkst. Lt faktinių išlaidų. Įstaiga panaudojo visus gautus asignavimus. Lyginant kasines išlaidas su faktinėmis, faktinės išlaidos 63,3 tūkst. Lt viršijo kasines išlaidas dėl to, kad buvo nurašytos ankstesniais laikotarpiais įsigytos atsargos ir pagal atskirus išlaidų straipsnius (ryšių paslaugos, transporto išlaikymas, komandiruotės) padidėjo kreditorinis įsiskolinimas.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai

Audito metu nustatyta, kad Departamento vadovas kaip asignavimų valdytojas ne visais atvejais pasinaudojo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 p. suteikta teise biudžetinais metais keisti jo vadovaujamos įstaigos biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, neviršijant tam tikrai programai ir funkcijai bendrųjų asignavimų paprastosioms išlaidoms sumų, apie tai informuojant Finansų ministeriją.

Audito metu nustatyta, kad Departamento Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitos (forma Nr.2), Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanso (forma Nr.1) ir Pažymos apie debitorinį-kreditorinį 2004-01-01 įsiskolinimą (forma Nr.13) duomenis tarpusavyje nesusiję. Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr.2) atvaizduota 11 517,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio faktinių išlaidų ir 11 510,7 tūkst. Lt kasinių išlaidų. Audito metu nustatyta, kad 7,1 tūkst. Lt sumažintos darbo užmokesčio kasinės išlaidos. Šią sumą sudaro iš darbo užmokesčio išskaičiuotos sumos 1,2 tūkst. Lt – už aprangą ir 5,7 tūkst. Lt – už tarnybinių mobiliųjų telefonų

limito viršijimą, kuriomis turėjo būti sumažintos atitinkamų straipsnių kasinės išlaidos. Palyginus šiuos duomenis su Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr.1) ir Pažymoje apie debitorinį-kreditorinį 2004-01-01 įsiskolinimą (forma Nr.13) turėjo parodyti darbo užmokesčio kreditorinį įsiskolinimą (darbo užmokesčio priskaičiuota daugiau, negu išmokėta), tačiau apskaitos registruose darbo užmokesčio kreditorinio įsiskolinimo nei metų pradžioje, nei metų pabaigoje nėra. Juose atvaizduotas debitorinis įsiskolinimas metų pradžioje – 9,1 tūkst. Lt, ir metų pabaigoje – 9,5 tūkst. Lt. Tai patvirtina, kad Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje (forma Nr.2) atvaizduotos sumažintos darbo užmokesčio kasinės išlaidos.

Audito metu palyginus kasines (153,2 tūkst. Lt) ir faktines (149,1 tūkst. Lt) ryšių paslaugų išlaidas, nustatyta, kad pagal Biudžeto sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitos (forma Nr.2) duomenis Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr.1) ir Pažymoje apie debitorinį-kreditorinį 2004-01-01 įsiskolinimą (forma Nr.13) turėjo parodyti ryšių paslaugų debitorinį įsiskolinimą (kasinės išlaidos 4,1 tūkst. Lt yra didesnes už faktines išlaidas). Faktiškai atvaizduotas kreditorinis įsiskolinimas, kuris 2003 metais padidėjo 2 tūkst. Lt.

Didžiosios knygos duomenimis 160 sąskaitoje „Atsiskaitymai su atskaitingais asmenimis“ likučio nėra, tačiau Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse (forma Nr.1) parodytas likutis 9.5 tūkst. Lt. Didžiosios knygos duomenimis 180 sąskaitos „Atsiskaitymai su darbuotojais pagal darbo užmokestį“ debitorinis įsiskolinimas sudaro 9.5 tūkst. Lt, tačiau Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse šis likutis neatvaizduotas.

Departamente, nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 68.3 p., apskaitoje neatvaizduotas kaip gautinos sumos inventorizavimo aprašuose atvaizduotas materialaus turto trūkumas už 36,7 tūkst. Lt. Taip pat šis trūkumas neatvaizduotas Turto trūkumų ir nuostolių 2003 m. apyskaitoje (forma Nr.12). Dėl to Departamento Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse atvaizduotas ilgalaikio turto likutis 36,7 tūkst. Lt didesnis.

Departamente nesilaikoma 1997-12-22 Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsakymo Nr. 103 „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščių patvirtinimo“ reikalavimo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodyti faktiškai dirbtą laiką, kurį sudaro normalus darbo laikas (įstatymų nustatyta tvarka) ir viršvalandžiai. Be to, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-09 nutarimu Nr.1150 patvirtintus Nustatytas funkcijas nepertraukiamai vykdančių vidaus reikalų statutinių įstaigų pareigūnų, dirbančių pamainomis, darbo ir poilsio laiko apskaitos ypatumus dirbti viršvalandžius jiems gali būti pavesta tik Vidaus tarnybos statuto 30 straipsnyje nustatytais atvejais, o pareigūnų darbo laiko paskirstymą per pamainą darbo tvarkos taisyklėse detalčiai nustato vidaus reikalų centrinių įstaigų ir vidaus reikalų įstaigų vadovai arba jų įgalioti pareigūnai.

Audito metu pastebėta, kad 2003-11-26 Departamento direktoriaus įsakymu Nr.1V-157 patvirtintų Darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo taisyklių 6 p. nurodyta, kad nustatytas darbo valandų skaičius per mėnesį dirbantiems pamainomis dirbuotojams sudaro metinis mėnesio darbo valandų skaičius, o tai prieštarauja 1997-12-22 Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsakymu Nr.103 patvirtintos Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos 1 p. Audito metu patikrinus 2003 m. spalio-gruodžio mėn. darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo teisingumą nustatyta, kad Departamentas pamainomis dirbantiems darbuotojams grafoje „Nustatytas darbo valandų skaičius“ nurodo patvirtintą metinį vidutinį mėnesio darbo valandų skaičių 168,8 val., o ne grafike nustatytą darbo laiką kiekvienam darbuotojui. Iš tokio pildymo neaišku, kiek darbuotojui priklausė dirbti tą mėnesį ir neaišku kaip buvo nustatomi dirbti viršvalandžiai. Departamente viršvalandžiai buvo skaičiuojami faktiškai dirbtą laiką palyginus su 192 valandomis (48 val. X 4 sav.). Vidaus tarnybos statuto 29 str. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-09 nutarimu Nr.1150 Nustatytas funkcijas nepertraukiamai vykdančių vidaus reikalų statutinių įstaigų pareigūnų, dirbančių pamainomis, darbo ir poilsio laiko apskaitos ypatumų 2 p. reglamentuoja tik savaitės darbo laiko normą (ne ilgesne kaip 48 valandos per savaitę (7 dienų laikotarpį), bet ne mėnesio darbo laiko normą.

Departamento direktoriaus 2003-11-06 įsakymu Nr.1V-149 patvirtintų Priemokų mokėjimo statutiniais valstybės pareigūnams taisyklių 5 p. nurodyta, kad priemokų už viršvalandinį darbą apskaitinis laikotarpis yra ketvirtis. Valstybės tarnautojams tokia darbo laiko suminė apskaita teisės aktais nenumatyta. Be to, audito metu nustatyta, kad priemokos už viršvalandžius gruodžio mėnesį išmokėtos neatsižvelgiant į per ketvirtį dirbtą laiką.

Kadangi nėra tiksliai reglamentuota darbo laiko trukmė per mėnesį dirbant pamaininį darbą, neaišku, koks turi būti nustatytas darbo valandų skaičius, tuomet nėra galimybių patikrinti viršvalandžių apskaičiavimą ir pareikšti nuomonę apie darbo užmokesčio priemokų už viršvalandžius pagrįstumą.

Audito metu nustatyta, kad už 2003 m. spalio – lapkričio mėnesiais atidirbtus viršvalandžius buvo mokėta tik gruodžio mėn. Departamentas nesilaikė Valstybės tarnybos įstatymo 23 str. 2 d. reikalavimų, nes valstybės tarnautojų priskaičiuotų priedų ir priemokų sumą gruodžio mėnesį viršijo 70% pareiginės algos.

Audito metu nustatyta, kad pareigūnai buvo skatinami nesilaikant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003-08-25 įsakymu Nr. 1V-299 patvirtintos Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų skatinimo ir apdovanojimo taisyklių 24 p. reikalavimų.

Departamento pareigūnams V. Purviniui, S. Malūnavičiui ir V. Saldžiūnui išmokėtos vienkartinės piniginės išmokos, nesilaikant 2003-04-29 įstatymu Nr.IX-1538 patvirtinto Vidaus tarnybos statuto 23 str.1 d. 2 p., viršijo nustatytą 5 minimaliųjų gyvenimo lygių dydį.

Audito metu nustatyta, kad Departamento direktoriaus 2003-05-27 įsakymu Nr.1V-65 patvirtintuose Asmenų apsaugos valdybos nuostatų 22.2 p nurodyta, kad Asmenų apsaugos skyriaus pareigūnai dirba pagal iš anksto Asmenų apsaugos skyriaus viršininko sudarytą ir Departamento direktoriaus patvirtintą grafiką, o 22.3 p nurodyta, kad vienas Asmenų apsaugos skyriaus pamainos budėjimas lygus vienai parai. Taip pat Departamento direktoriaus 2002-06-25 įsakymu Nr.99 patvirtinto Asmenų apsaugos skyriaus asmens sargybinio pareigybės aprašymo 17 punkte nurodytas darbo pobūdis - dirbti nenormuotą darbo dieną, kintant darbo vietai (pamaininį darbą). Asmens apsaugos skyriaus pareigūnams nustatytas pamaininis darbas pagal iš anksto Asmenų apsaugos skyriaus viršininko sudarytą ir Departamento direktoriaus patvirtintą grafiką, pamainos budėjimo trukmė lygi vienai parai.

Audito metu nustatyta, kad 2003 m. sausio - rugsėjo ir gruodžio mėn. darbo grafikuose su saugomu asmeniu VIP -11 yra įrašyta asmens sargybinio V.Aleknos pavardė, tačiau nenurodyta kokiomis dienomis ir kiek valandų jis turi dirbti. Šiuos darbo grafikus sudarė Asmenų apsaugos skyriaus viršininkas Rimantas Andrejauskas. Audito metu nustatyta, kad asmens sargybinio V.Aleknos darbo laiko apskaitos žiniaraščiai sausio-rugsėjo ir gruodžio mėn. sudaryti nesilaikant iš anksto Asmenų apsaugos skyriaus viršininko sudarytų ir Departamento direktoriaus patvirtintų grafikų. Šiuose žiniaraščiuose nurodyta, kad asmens sargybinis V.Alekna dirbo 8 valandų darbo dienas. Darbo laiko apskaitos žiniaraščius užpildė Asmenų apsaugos valdybos viršininkas Stasys Sabalius, suderino Personalo skyriaus viršininkas Ugnius Miniotas, pasirašė darbdavys Raimundas Kairys ir jo įgaliotas asmuo Rimantas Mackevičius.

Departamento Asmenų apsaugos valdybos viršininkas Stasys Sabalius 2004-04-15 tarnybiname pranešime Nr.21TP-154 nurodė, kad iškilus tarnybinei būtinybei asmens sargybiniui V.Aleknai buvo nustatyta 8 valandų trukmės pamaina ir sudarytas darbo grafikas. Audito metu nustatyta, kad asmens sargybinio pareigybės aprašymas nepakeistas. Asmens sargybinio V.Aleknos audito metu pateikti darbo grafikai už 2003 m. sausio – spalio ir gruodžio mėnesius su darbo laiko apskaitos žiniaraščiais už tą patį laikotarpį nesutampa. Taip pat nėra Departamento direktoriaus įsakymo dėl asmens sargybinio V.Aleknos darbo pobūdžio pakeitimo. Paaikškinime minimi darbo grafikai auditoriui nebuvo pateikti. Tokiu būdu, asmens sargybinis V.Alekna nevykdė pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas, tačiau jam per 2003 m. sausio – rugsėjo ir gruodžio mėnesius priskaičiuota 21826,82 Lt, ir išmokėta 15131,01 Lt.

Atsižvelgdami į išdėstytus dalykus, rekomenduojame:

- sustiprinti finansų kontrolę, kuri užtikrintų teisingą valstybės biudžeto lėšų naudojimą bei kasinių išlaidų apskaitą;
- apskaityti turto trūkumus vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr.719 patvirtinta Inventorizacijos tvarka;

- sustiprinti vidaus kontrolę darbo laiko apskaitos srityje.

Tikimės, kad Jūs atsižvelgsite į mūsų rekomendacijas ir apie jų įgyvendinimą informuosite iki 2004 m. spalio 1 d.

Finansinio audito 3-jo departamento direktorius
Vyresnioji valstybinė auditorė

Vytautas Budriūnas
Rima Peškaitytė

Susipažinome:

Vadovybės apsaugos departamento
prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius

Raimundas Kairys

Finansų skyriaus vedėja

Marijona Vairienė